

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ephemeris Ecclesiastica Concionatorvm Hoc Est Considerationes Methodicæ Sev Veritates Practicæ

Ex Vita Domini Jesu, Sanctorumque Gestis In Singulos anni dies mira
facilitate & solertia distributæ ... ; Cum indicibus necessariis

Pars Æstiva - A Dominica SS. Trinitatis, ad Dominicam decimamquintam
post Pentecosten

Haineuve, Julien

Coloniæ Agrippinæ, 1665

De Voto Castitatis. Major est voluptas voluptatem nolle, quàm velle:
voluptatem vicisse, quam cæpisse.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44226

DE VOTO CASTITATIS.

Non est census super censum salutis corporis: & non est oblectamentum super cordis gaudium. Ecclesi. 30.

VERITAS PRACTICA.

Major est voluptas, voluptatem nolle quam velle; voluptatem vicisse, quam capisse.

RATIO EST, Quia voluptas animi & bona conscientia major est quam voluptas corpori. Sed voluptatem nolle & vicisse, voluptas est animi seu bona conscientia: & voluptatem velle aut capisse, voluptas est corpori.

Ergo major est voluptas, voluptatem nolle quam velle: voluptatem vicisse quam capisse. Ac proinde cum neutra simul voluptas esse possit, neque tu possis sine alterutra vivere; tam fugienda est voluptas corpori, quam consecrandum est gaudium bonae mentis.

I. PUNCTUM.

JAM in ipso primo considerationis aditu, propositam veritatem contemplare. Jam incipe admirari quantum sit castitatis bonum, quae cum sit virtus tam honesta tam utilis & necessaria, ut per se patet, simul etiam tam laevis est & tam iucunda ut sit iucundius & delictabilius nolle & vicisse voluptatem propositam, quam eam velle & capisse. Quae certe veritas attentè considerata, multum valere debet ad religiosissimam huius virtutis custodiam, cum non nisi ex pravo voluptatis affectu violeatur. At ecce, major est voluptas si pravam illum affectum represseris, si foedam illam voluptatem nolis & viceris.

Nam universim loquendo, hic est communis eorum omnium, qui rectè de rebus sentiunt, sensus, hoc humana dicitur ratio, nec non ipsa clamat experientia, quòd voluptas animi longè major est quam corporis. Hoc è factis Authoribus nullus est qui non affirmet; è profanis vero qui scripserunt sanus & sapientius Aristoteles, Plato, Seneca, Tullius, Epictetus & alij, in id ipsum ita conspirant omnes, ut de his scribat sanctus Hieronymus, nihil aliud esse profectus suis in Scholis & disciplinis, quam vo-

luptatem animi præferendam esse voluptati corporis. Sic enim ait contra Jovinianum, virginis tatis adversarium, Pythagorei frequentiam urbium declinantes in solitudine & deserto loci habitare consueverunt. Platonici quoque & Stoici in templorum loci & porticibus versabantur, ut admoniti angustiorem habitaculi Sanctitate, nihil aliud quam de virtutibus cogitarent, Sed & ipse Plato cum esset dives, & thoros eius Diogenes lustratis pedibus conculcavit, ut possit vacare Philosophia, elegit Academicam villam, ab urbe procul non solum desertam, sed & pestilentem, ut cura & assiduitate morborum, libidine impetus frangeretur. Discipuli quoque sui nullam aliam sententiam voluptatem, nisi earum rerum quas discerent. 1.2.9.31.

Sanctus verò Thomas qua solet eruditione perspicua, naturalem hanc affert rationem: Si comparentur, inquit, delectationes intelligibiles spirituales, delectationibus sensibilibus corporalibus, sic secundum se & simpliciter loquendo, delectationes spirituales sunt majores: & hoc apparet secundum tria quae requiruntur ad delectationem; scilicet bonum conjunctum, & id cui conjungitur, & ipsa conjunctio. Nam ipsum bonum spirituale est majus quam corporale bonum, & est magis delectatum, cujus signum est quòd homines etiam à maximis corporalibus voluptatibus absistant ut ut non perdant honorem qui est bonum intelligibile. Similiter etiam ipsa pars intellectiva est multo nobilior & magis cognoscitiva quam sensitiva. Conjunctio etiam utriusque est magis intima, & magis perfecta, & magis firma. Intimior quidem est quia sensus sistit circa exteriora accidentia rei, intellectus vero penetrat usque ad rei essentiam, obiectum enim intellectus est, quòd quid est. Perfectior autem est, quia conjunctio sensibilibus ad sensum adjungitur motus qui est actus imperfectus, unde & delectationes sensibiles non sunt tota simul, sed in eis aliquid pertransit, & in eis aliquid expectatur consummandum: sed intelligentia sunt atque motu, unde delectationes tales sunt tota simul. Est etiam firmitior, quia delectabilia corporalia sunt corruptibilia, & cito deficiunt: bona vero spiritualia sunt incorruptibilia. a, 5.

Hæc

Hæc ad verbum sanctus Thomas: neque his obstat quod voluptates corporis à pluribus appetantur quam animi? Nam, ut ait idem sanctus Doctor, magis nota sunt corporales quam spirituales, quia in sensu & in appetitu consistunt ubi vehementius delectatio sentitur. Et sub prætextu quodam necessitatis facilius assumuntur præsertim ab his qui natura corrupta potius quam rationi & virtuti cedunt quorum major est numerus: unde fit ut se in eos spiritualibus deliciis reddant & vix eis norint. Sed si despectis corporalibus sese internis & spiritualibus dederint, tantò magis spirituales corporalibus præstare noscent, tantò animus corpori, & quanto pars nostri nobilior præcellit infirmæ.

Antu. Egyptianas ollas, pepones porros, cepas, & similia vulgi esculenta delicatioribus esse credas cibos, quam cæleste illud Manna quo Hebræi quotidie vescabantur? Et tamen illos vulgares cibos vehementius appetebant quam suum manna suavissimum, unde hæc præclare sanctus Gregorius: *Quid per pepones nisi terrena dulcedines? Quid per porros aut cepas exprimitur qua plerumque qui comedunt lachrymas emittunt, nisi difficultas vite presentis qua à dilectoribus suis, & non sine luctu agitur. Et tamen cum lachrymis amatur? Manna igitur deserentes cum peponibus ac carnibus porros cepasque quas ferunt, quia videlicet perversa mentes dulcia per gratiam quietis dona despicunt, & pro carnalibus voluptatibus laboriosa huius vita itinera etiam lachrymis plena concupiscunt: contemnunt habere ubi spiritualiter gaudeant, desiderant appetunt ubi & carnaliter gemant: per verso iudicio perturbata tranquillitas, dura lenibus, aspera mitibus, transitoria æternis, suspecta se curis anteponunt.*

Denique aut oportet esse desperatos, indo-
lentes, cauteriatæ conscientia, & in eo statu animi constitutos qui est omnium miserimus, ut alibi est demonstratum: aut si superest bonæ mentis stimulus, illud oportet omnino profiteri, tantum interesse inter voluptatem corporis & animi quantum inter perturbatam & pacatam conscientiam. Nam cum voluptas corporis tantisper inordinata non possit capi sine læsa conscientia, sine læso Numine, sine salutis suæ periculo, sine gratiæ detrimento; tantum necesse est perturbetur conscientia, quantum amat aut timet Deum, quantam de salute sua sollicitudinem gerit, & quantum gratiæ defert. Unde, quod dixi, aut nihil illis divinis movetur, aut si movetur, conturbatur: & perturbata quid so-

latij quid delectationis percipiet? Aut mediocre certè aut vehementem voluptatem: si mediocre, an putas conferendam cum illa securam mente quæ est iuge convivium, & cum manna illo abscondito quod nemo scit nisi qui accipit? Aut cum illo ligno vitæ quod à Christo gustandum offertur? Quod si vehementem sentis: at nonne tantò magis commoveri debet conscientia quanto vehementior est voluptas, cum ex illa vehementia crescat peccatum nisi resistat, ex peccato verò crescat conscientia commotio, vel ex resistentia decedat necesse est delectatio? Unde tandem quid sequitur nisi aut nullam esse conscientiam, nullam religionem, nullam Dei metum, nullam salutis curam, nullam æternorum fidem, nullam spem futurorum: aut certè præ animi voluptate, nullam esse voluptatem corporis, quæ sentiri non potest cum religione conscientia, cum Dei metu, cum salutis cura, cum spe ac fide æternorum? Utrum mavis fateri?

II. PUNCTUM.

SED voluptatem nolle & vicisse, voluptas est animi seu bonæ mentis & conscientia.

Est enim voluptas aliqua ut satis per se sentitur, non est autem voluptas corporis, cum sit potius eius expugnatio & victoria; quid restat igitur quam ut sit voluptas animi, & illa requies de qua Dominus: *Et invenietis requiem animabus vestris, iugum enim meum suave est, & onus meum leve.* Nam sicut nihil est aliud iugum illud Christi tollere quam naturam depravatam seu corporalem voluptatem subjugare, & Christianæ legi subjicere: sic suavitas quæ in illo tollendo iugo percipitur, ipsa est animi voluptas & requies quæ in subjuganda illa corporis voluptate sentitur. *Quam suave mihi subitò factum est carere suavitatibus nugarum,* inquit sanctus Augustinus, *& quas amittere mecum fuerat, iam dimittere gaudium erat. Ejiciebas enim eas à me, vera tu & summa suavis: ejiciebas & intrabas pro eis omni voluptate dulcior, sed non carni & sanguini.*

Certè pax animi, voluptas quædam est & jucunditas ipsius animi. At verò: undenam illa pax animi nisi ex repressis & domitis concupiscentiis, seu quod idem est, ex refrænata carnis voluptate quæ militat adversus animam & pacem eius turbat nisi refrænatur? Ac proinde quid clarius quam refrænasse & vicisse voluptates corporis,

Prov. 15.
Apoc. 2.
Ibid.

20. Mor. 16

17 1. parte.
Hebdom. 3.
post Epiph.

Matth. 11

2. Conf. 1.

poris, voluptas est animi, cum sit pax animi, pax autem animi sit ipsa eius voluptas?

Denique, cuiam promittitur manna illud absconditum de quo ante, nisi vincenti? Cuiam autem vincenti nisi voluptatum corporis? Quid porro est illud manna nisi voluptas animi, unde tandem quid restat nisi voluptatem nolle & vitare, ipsam esse animi voluptatem?

III. PUNCTUM.

EST ergo maior voluptas, voluptatem nolle & vitare, quam velle & capere. Cum sit voluptas animi, quæ tantò est maior voluptate corporis, quantò non solum animus maior est & præstantior corpore, sed quantum omni creatura Creator est maior, à quo est illa voluptas animi, & contra quem est voluptas corporis.

Sic expressis verbis sanctus Cyprianus; Nihil, inquit fidelis sic delectat quam integra immaculata pudoris conscientia. Voluptatem vitasse, voluptas est maxima, nec ulla est maior victoria quam qua de cupiditatibus refertur. Sanctus item Bernardus aptè; Quis vestrum est qui non sepe expertus sit conscientia bona delectationem? Qui non gustaverit saporem castitatis, humilitatis, caritatis? Non est hæc delectatio potus, neque cibi aut similitis cuiuslibet rei: delectatio tamen est, & maior omnibus illis; divina enim est & non carnalis delectatio, & cum in hæc delectamur, plane delecta-

mur in Domino. Hoc ipsum breviter dixerat sanctus Hieronymus; quanta felicitas, non uxoris servum esse sed Christi, non carni servire sed spiritui; qui animi adhaeret Deo, unus spiritus est.

Sic & alij omnes sancti Patres, quos inter sanctus Ephrem, sermonem integrum de hoc argumento scripsit. Sed rectè monet Abbas Cheremon apud Cassianum, Vix quemquam posse huius virtutis de qua hic agitur, suavitatem sermone exprimere; tanquam, inquit, si quis dulcedinem mellis ei qui nunquam quidquam dulce gustaverit, velit sermonibus enarrare. Profecto nec ille saporis illius suavitatem quam nunquam ore percepit, auribus capiet; nec ille dulcedinem quam gustus voluptate cognovit, verbis poterit indicare, sed propria tantum agnitione suavitatis illeclus, necesse est ut experti saporis iucunditatem intra semetipsum solummodo tacitus admiretur.

Est vero contra quod mireris in te vel in aliis, quod cum sit tanta voluptas voluptatem vitare, non vincas semper cum possis, nec ideo vincas quia non satis expugnas, nec ideo satis expugnes, quia plus voluptatis sentias non expugnando quam pugnando. O te miserum si non hic sentis tuam miseriam! Pugna, expugna, nec desiste nisi vincas cum gratia. Ponat vir gladium super femur suum. *VNIUSCVSQUE ensis super femur suum. TELPSPM castum custodi.*

Vide in 1. parte, Feria 6. Hebdom. 4. in Adventu. Et in 2. parte, Feria 2. Hebdom. 5.

Coll. 11. 6.

13.

Exod. 32.

Cant. 3.

1. Tim. 5.

DE VOTO OBEDIENTIÆ.

Quos præcivit & prædestinavit conformes fieri imaginis filij sui, ut sit ipse Primogenitus in multis fratribus. Rom. 8.

VERITAS PRACTICA

Quàm gloriosa est similitudo Christi, tam gloriosa est obedientia.

RATIO EST EVIDENS, Si nulla re propius ad similitudinem Christi acceditur quam obedientia. Quam id verò sit verum,

Ratio est, quia illa re propius acceditur ad similitudinem Christi qua est in eo eminentior & nobis maxime propria.

Sed nulla res est qua sit in Christo eminentior, & nobis magis propria quam obedientia.

Ergo nulla re propius ad eius similitudinem acceditur quam illa ipsa obedientia; proinde qua quam gloriosa est similitudo Christi, tam gloriosa est obedientia qua hanc singulariter continet similitudinem.

Hayneusius Pars tertia.

I. PUNCTUM.

CUM in parvis & abjectis rebus sita sit plerumque Religiosi obedientia, & inde ex superbia seu ex vano amore gloriæ, difficultates nascantur, discat hodie Religiosus nihil esse gloriosius quam obedire, etiam in illis parvis & abjectis rebus, quia sic propius ad similitudinem Christi accedit, quæ similitudine nihil cuiquam mortalium potest esse gloriosius, nihil beatius, nihil tutius aut securius ad futuram beatitudinem, cum prædestinati designentur hoc potissimum caractere, ut sint conformes Imagini filij.

Ratio autem huius propositæ veritatis hæc est, quod nullo signo propius & verius univet-

111

111